

JAARGANG 21

JULI / AUGUSTUS 2024

NR. 7 - 227

R

ECHTSTREEKS

MAANDBLAD VOOR EVANGELISATIE EN GELOOFSOPBOUW

DEZE MAAND:

3 VAN DE REDACTIE

Mirre en Aloë

4 DE WARE DIENSTKNECHT

Mattheüs 11 - Deel 1

Over Mozes; Elia; Jeremia en Johannes de Doper

6 CHRISTUS, DE RECHTVAARDIGE

Een overdenking over Psalm 1

9 WOORDSTUDIE

De kracht en de komst van onze Heer Jezus Christus

10 HET BOEK PREDIKER

Deel 12 - Een en Al Vluchtigheid

12 WIJSHEID GODS OM OP TE VOEDEN

Lessen uit Markus 9 en 10 - Deel 1

COLOFON

Doelstelling

'Rechtstreeks' is een maandblad voor evangelisatie en geloofsopbouw. De apostel Petrus schreef aan de gelovigen destijds: '...groeit op in de genade en kennis van onze Heer en Heiland Jezus Christus' (2 Petr. 3:18). Vanuit de overvloed aan geestelijk voedsel in Gods Woord willen we graag op deze wijze iets uitdelen.

Digitaal magazine

'Rechtstreeks' is een digitaal blad, dat u gratis kunt ontvangen, wanneer u zich aanmeldt op:

<https://www.oudesporen.nl/>

Elf keer per jaar wordt dit blad als pdf gepubliceerd. Een pdf is met het programma *AcrobatReader*[®] (een gratis programma van Adobe) te lezen. Reeds gepubliceerde nummers van 'Rechtstreeks' zijn te downloaden op de site:

<https://www.oudesporen.nl/rechtstreeks>

Redactie

Hugo Bouter; Ger de Koning; Gerard Kramer; Jan-Paul Spoor.

Verantwoording

Naast de verantwoordelijkheid die elke auteur heeft voor de artikelen die hij schrijft, is de redactie verantwoordelijk voor publicatie ervan. Dit houdt niet in, dat de redactie het noodzakelijkerwijs 100% eens is met alle gedachten die de auteur in zijn artikelen uit. De lezer wordt aangeraden te doen wat 1 Thessalonicenzen 5:21 ons leert.

Copyright

De meeste artikelen in dit blad zijn auteursrechtelijk beschermd. Verdere openbaarmaking en/of verveelvoudiging daarvan in welke vorm dan ook is slechts toegestaan na toestemming van de redactie. Gebruikte foto's en illustraties zijn ofwel uit eigen archief, fotostock, of anders aangegeven.

Correspondentieadres

Gouwestraat 20
4388 RC Oost-Souburg Nederland
Telefoon: (0118) 467462
E-mail: info@oudesporen.nl

VAN DE REDACTIE

MIRRE EN ALOË

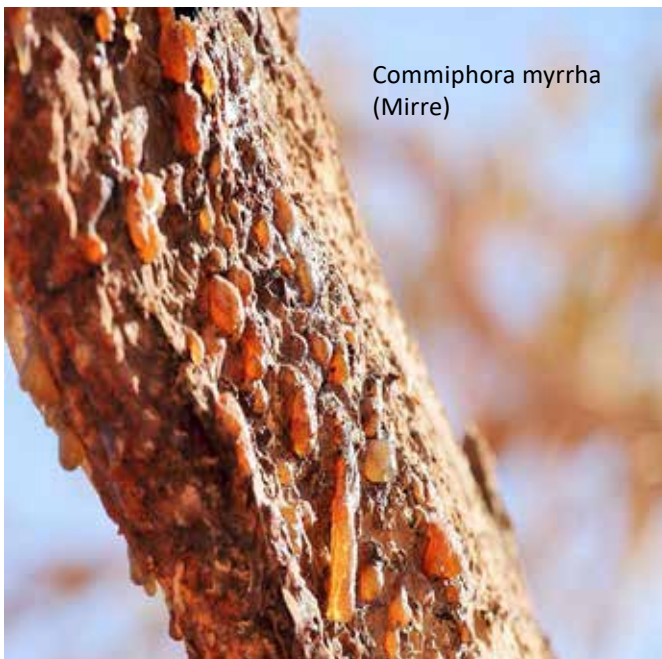
Jan Paul Spoor

‘Want wij zijn voor God een welriekende reuk van Christus in hen die behouden worden en in hen die verloren gaan; voor de laatsten wel een reuk *uit de dood tot de dood*, maar voor de eersten een reuk *uit het leven tot het leven*’ (2 Kor. 2:14-16).

We vinden in de Bijbel *mirre* en *aloë* vaak bij elkaar genoemd. Om te beginnen heeft de aloë uit de Bijbel niets te maken met de Afrikaanse *Aloë Vera*. U weet wel die plant met zijn dikke bladeren en het sap dat eruit gewonnen wordt. Nee, de aloë uit de Bijbel is een zoetgeurende houtsoort en wordt ook wel agarhout, adelaars hout of sandelhout (SV) genoemd. Het is een plant die in Vietnam op de bergen groeit en via de handel in Israël komt.

De *mirre* is een struik, en die groeit in de woestijn. Men kan van de struik gedroogde en geurige korreltjes

Commiphora myrrha
(Mirre)

Aquilaria agallocha
(Aloë)

gomhars oogsten. In uitzonderlijke gevallen – bij zeer hoge temperaturen in de woestijn – kan men de vanzelf vloeiende mirre oogsten (de heilige zalfolie in Ex. 30:23).

Mirre werd tijdens het leven van de Heere Jezus gebruikt:

1. bij Zijn geboorte als gift (Matt. 2:11);
2. bij het kruis als bedwelmend middel, maar Hij wilde dit niet drinken (Matt. 27:35);
3. bij het balsemen van het lichaam van de Heere Jezus.

In het laatste geval gebruikten Nicodemus en Jozef van Arimathea een mengsel van mirre en aloë van ongeveer honderd pond, om het samen met het lichaam in linnen doeken te wikkelen (Joh. 19:39).

In de Bijbel worden mirre en aloë vaak samen genoemd (Ps. 45:9; Hoogl. 4:14). Een bittere smaak (mirre), en een heerlijke geur (aloë). Wist u dat de naam van de gemeente te Smyrna hetzelfde betekent als het woord *mirre*? Deze gemeente had te maken met lijden, verdrukking en dood. En ook de drie bovengenoemde punten spreken hiervan en hebben ermee te maken.

Als het goed is bevinden wij ons in een vergelijkbare situatie (misschien niet zo extreem als de gemeente in Smyrna). Want in de tekst aan het begin van dit stukje staat dat wij een welriekende reuk van Christus zijn, een reuk uit het leven tot het leven. Maar voor hen die verloren gaan, zijn wij een reuk uit de dood tot de dood: een doodsgeur. Wij behoren bij Christus en zijn met Hem verbonden in Zijn dood én in Zijn opstanding!

In dit nummer kijken we naar Hem, Die ons Voorbeeld is als de ware Dienstknecht. Hij is ook de Rechtvaardige. We hebben verder een WoordStudie over de kracht en de komst van Christus. We vervolgen met de overdenkingen over het boek Prediker, en tot slot maken we een begin met een studie over Markus 9 en 10.

Wij wensen u veel zegen bij het lezen van dit zomernummer van ons blad Rechtstreeks. Zij die op vakantie gaan ook een gezegende tijd toegewenst. Een hartelijke groet namens de redactie,

Jan Paul Spoor

Bronnen Christipedia: [Aloë](#); [Mirre](#); Wikipedia: [Mirre](#); e.a.

DE WARE DIENSTKNECHT

MATTHEÛS 11 - DEEL 1

C. H. Mackintosh

Er is een nooit aflatende frisheid in elk deel van het Woord van God, maar vooral in die delen ervan die ons de gezegende Persoon van de Heere Jezus voorstellen; die ons vertellen wat Hij was, wat Hij deed, wat Hij zei, hoe Hij het deed en hoe Hij het zei; die Hem aan ons voorstellen in Zijn komen en gaan en weergaloze wegen; in Zijn geest en manier van doen, ja, in Zijn blikken. Er is iets in dit alles dat het hart bekoort. Het is veel krachtiger dan de loutere verklaring van doctrines, hoe belangrijk ook, of de vaststelling van principes, hoe diepgaand ook. Deze hebben zeker hun waarde en hun plaats; ze verlichten het begrip, instrueren de geest, vormen het oordeel, besturen het geweten en bewijzen ons een dienst van onschatbare waarde.

Maar de voorstelling van de Persoon van Christus trekt het hart, bevestigt de gevoelens, bevredigt de ziel, ja, het hele wezen. Kortom, niets kan het bezig zijn van het hart met Christus Zelf, zoals de Heilige Geest Hem aan ons voorstelt in het Woord en vooral in de onnavolgbare verhalen van de Evangeliën, overtreffen. Mag het ons gegeven worden dit aan te tonen, terwijl we samen het elfde hoofdstuk van het Evangelie van Mattheüs doornemen, waarin we een beeld krijgen van Christus, de ware Dienstknecht, in Zijn verwerping, Zijn hulpbronnen en Zijn doelen; de afwijzing die Hij in Zijn bediening ontmoette; de bronnen die Hij in God vond; en de resultaten van de zending van de Zoon des mensen.

De verworpen Knecht

Laten we eerst kijken naar de afwijzing en de verwerping van de Heer. Er is nog nooit iemand geweest die als dienstknecht van God in deze wereld werkzaam was, die niet op de een of andere manier te maken kreeg met afwijzing. En de volmaakte Dienstknecht vormt geen uitzondering op deze algemene regel. Jezus ondervond afwijzing en teleurstelling; want als het anders met Hem was geweest, dan had Hij niet kunnen meeleven met hen die deze dingen in elke fase van hun loopbaan ontmoeten. Hij ondervond als Mens perfect alles wat de mens kan meemaken, de zonde uitgezonderd. 'Hij is in alle dingen verzocht als wij, met uitzondering van de zonde' (Hebr. 4:15). Hij werd geraakt door het besef van onze zwakheden. Hij begrijpt volledig alles waar Zijn dienaren doorheen moeten gaan in hun werk.

Welnu, in dit elfde hoofdstuk heeft de Geest een reeks van die afwijzingen of teleurstellingen gegroepeerd die de volmaakte Dienstknecht, de ware Dienaar moest tegenkomen bij de uitoefening van Zijn bediening. De eerste kwam van een kant waarvan we het niet hadden verwacht, namelijk van Johannes de Doper zelf. 'Toen nu Johannes in de kerker de werken van de Christus hoorde, zond hij

door middel van zijn discipelen een vraag en zei tot Hem: Bent U Degene die zou komen, of moeten wij een ander verwachten?' (vs. 3).

Het is heel duidelijk dat op het moment dat Johannes de Doper deze boodschap naar de Meester stuurde, zijn geest onder een wolk was. Het was een donkere periode in zijn leven. Dit was niet ongewoon. De allerbeste en oprechtste van Christus' dienaren hadden hun geesten soms overschaduwde door de donkere wolken van ongelof, moedeloosheid en ongeduld. Mozes, de geëerde en trouwe dienstknecht van God, kwam bij een gelegenheid met vragen zoals deze: 'Waarom hebt U Uw dienaar kwaad gedaan en waarom heb ik geen genade gevonden in Uw ogen, dat U de last van heel dit volk op mij legt? (...) Ik alleen kan al dit volk niet dragen, want het is mij te zwaar. En als U mij zo wilt behandelen, dood mij dan toch meteen, als ik genade in Uw ogen gevonden heb, en laat mij mijn onheil niet aanzien!' (Num. 11:11-15).

Dat was de taal van de zachtmoedigste mens op aarde, die ongetwijfeld voortkwam uit de zware omstandigheden en het gemopper van zeshonderdduizend man – maar toch was het de taal van Mozes! En het zou ons zeker niet passen hierover verbaasd te zijn, want waar is de gewone sterveling die de intense druk van zo'n moment had kunnen verdragen? Welke louter menselijke kracht zou het geweld van zo'n machtige vloed hebben kunnen keren?

Zo zien we ook Elia de Tisbiet onder zware druk, toen een donkere wolk over zijn ziel trok, onder een bremstruik vragen te mogen sterven: 'Het is genoeg. Neem nu mijn leven, HEERE, want ik ben niet beter dan mijn vaderen' (1 Kon. 19:4). Dit was de taal van Elia, een van de meest geëerde van Gods dienaren, die ongetwijfeld werd opgeroepen door een combinatie van zeer ongunstige invloeden; en laat niemand het hem kwalijk nemen voordat hijzelf, zonder een wankeling of een moedeloos woord, door soortgelijke omstandigheden is gegaan.

Zo vinden we ook Jeremia, een andere hooggeplaatste dienstknecht van God, die onder de slagen van Pashur en de beledigingen van de goddelozen om hem heen zijn gevoelens als volgt uitte: 'U hebt mij overgehaald, HEERE, en ik heb mij laten overhalen. U bent mij te sterk geworden en U hebt overwonnen. Maar ik ben de hele dag belachelijk geworden, ieder van hen bespot mij. Want zo dikwijls als ik spreek, schreeuw ik het uit, roep ik: Geweld en verwoesting! Want het woord van de HEERE is mij tot smaad en tot schimp, de hele dag. Zei ik: Ik zal niet aan Hem denken, ik zal niet meer spreken in Zijn Naam, dan werd het in mijn hart als brandend vuur, opgesloten in mijn beenderen' (Jer. 20:7-9).

En even verder: 'Vervloekt is de dag waarop ik geboren ben. De dag waarop mijn moeder mij geboort heeft, laat die niet gezegend zijn. Vervloekt is de man die mijn vader de boodschap bracht: U hebt een kind gekregen, een jongetje, en hem zeer blij maakte. Ja, laat die man zijn als de steden die de HEERE ondersteboven heeft gekeerd, terwijl het Hem niet berouwde. Laat hij in de morgen hulpgeroep horen, geschreeuw in het middaguur, omdat Hij mij niet al in de baarmoeder gedood heeft. Dan was mijn moeder mijn graf geworden en haar baarmoeder eeuwig zwanger geweest. Waarom toch ben ik uit de baarmoeder naar buiten gekomen, om moeite en verdriet te zien en opdat mijn dagen zouden eindigen in schande?' (Jer. 20:14-18). Dat was de

taal van de wenende profeet, die ongetwijfeld voortkwam uit de scherpe berispingen en zware teleurstellingen in zijn profetische bediening; maar het was wel de taal van Jeremia. Laten wij, voordat wij hem veroordelen, kijken of wij ons onder vergelijkbare omstandigheden beter zouden gedragen.

Johannes de Doper

Moeten wij ons dan verbazen, na het lezen van zulke verslagen als de bovengenoemde, dat wij Johannes de Doper in de duisternis van Herodes' kerker zien wankelen? Moeten we verbaasd zijn als we ontdekken dat hij niet beter was dan de arbeiders uit vroegere generaties? Als Israëls wetgever, Israëls hervormer en Israëls wenende profeet, ieder in zijn tijd en generatie, wankelden onder het zware gewicht van de last die op hen drukte, moeten we ons dan verbazen dat 'Johannes, de zoon van Zacharias' in de donkere schaduwen van de gevangensmuren bezweek door een kortstondig gevoel van ongeduld en ongeloof? Zeker niet voordat wijzelf onbewogen soortgelijke dingen hebben meegemaakt!

Over Mozes; Elia; Jeremia en Johannes de Doper

En toch hebben we het gewaagd te zeggen dat de boodschap van Johannes een afwijzing en een teleurstelling was voor de geest van de Meester. Ja, dat is precies wat we zeggen; en we vinden de grond voor onze bewering in het antwoord van Christus: 'En Jezus antwoordde en zei tot hen: Ga heen en bericht Johannes wat u hoort en ziet: blinden kunnen weer zien en kreupelen lopen, melaatsen worden gereinigd en doven horen, doden worden opgewekt en aan armen wordt het evangelie verkondigd; en gelukkig is hij die over Mij niet ten val komt!' (Matt. 11:4-6).

Het is heel goed mogelijk, en zelfs waarschijnlijk dat Johannes de Doper door een tijdelijke schaduw van ongeloof in de verleiding kwam om zich af te vragen of Jezus wel Degene was over Wie hij in zijn bediening zo'n mooi en onvoorwaardelijk getuigenis had afgelegd. Ongetwijfeld kwam hij in de war, toen hij in de ijzeren greep van Herodes was en hoorde van de werken van Christus. Zijn arme hart zou zich kunnen overgeven aan redeneringen als deze: 'Als dit inderdaad de glorieuze Messias is naar Wie we uitkeken en wiens rijk met macht zou worden opgericht, waarom is het dan zo met mij gesteld, zijn dienaar en getuige? Waarom ben ik hier in deze sombere gevangenis? Waarom is Zijn sterke en machtige hand niet uitgestrekt om mij te bevrijden uit mijn banden en de gevangensdeuren open te gooien?'

Als dat de redeneringen van de gevangen Doper waren, en dat kunnen we wel aannemen, wat een krachtig en prikkelend antwoord lag er dan opgesloten in het antwoord van de Meester! Hij wees hem op de grote morele bewijzen van Zijn goddelijke zending, die ruimschoots voldoende waren om eenieder die van God geleerd was te overtuigen. Was het niet te verwachten dat de God van Israël, als Hij in het midden van Zijn volk verscheen, hun werkelijke toestand zou zien en zou oplossen? Was dit het moment voor

louter machtsvertoon? Zou de Zoon van David Zijn troon kunnen vestigen te midden van ziekte en ellende? Was er geen noodzaak om geduldig en nederig barmhartigheid te bewijzen te midden van de gevarieerde vruchten van de zonde?

Het is waar dat louter macht de gevangenis van Herodes had kunnen openbreken en de gevangene had kunnen bevrijden; maar hoe zit het dan met de verlamden, de blinden, de doven, de melaatsen, de doden, de armen en ellendigen? Kon het vertoon van koninklijke macht hun toestand verlichten? Was het niet duidelijk dat er iets anders nodig was? En was het niet even duidelijk dat dit tot stand kwam door de genadige en verzachtende bediening van Jezus van Nazareth? Zeker, en de Doper had dit moeten weten. Maar jij en ik mogen best even binnentreden in de gevangenis van deze geëerde dienaar van Christus, niet alleen omdat de genade dit van ons verlangt, maar ook vanwege de overtuiging dat – als wij in zijn positie waren geweest – de fundamenten van ons eigen geloof, als die niet door genade waren ondersteund, nog veel betreurenswaardiger zouden zijn bezwaken.

Toch is het belangrijk dat we het falen van Johannes de Doper goed begrijpen en dat we zorgvuldig de lessen leren die zijn tijdelijke depressie ons geeft. We zullen er goed aan doen om duidelijk te zien wat er aan zijn geloof ontbrak, zodat we zelf profijt kunnen hebben van dit ontroerende en interessante verhaal. Het zou de Doper enorm hebben geholpen als hij slechts had begrepen en onthouden dat dit de dag van Christus' medeleven was, en niet de dag van Zijn kracht. Als het de dag van Zijn kracht zou zijn, dan zou er geen kerker, geen brandstapel, geen enkele beproeving of verdriet zijn voor de heiligen van God. Dan zouden er geen woeste golven van de oceaan zijn, geen wolk aan de hemel, geen storm om te trotseren, geen ruwheid om te verdragen.

Maar dit is de dag van het medeleven van Christus; en de vraag voor de beproefde en verzochte, gekwelde en verdrukte gelovige, is de volgende: 'Wat zou je liever hebben: de macht van Christus' hand in verlossing uit de beproeving, of het medeleven van Christus' hart in de beproeving?' De vleselijke christen, het ongecontroleerde hart, de rusteloze geest, zal ongetwijfeld meteen uitroepen: 'Laat Hem slechts Zijn macht tonen en mij verlossen uit die ondraaglijke beproeving, de ondraaglijke last, de verpletterende moeilijkheid. Ik teken voor verlossing en bevrijding. Ik wil alleen maar rust.'

Sommigen van ons kunnen dit goed begrijpen. We zijn zo vaak als een os die niet gewend is aan het juk; we strijden rusteloos in plaats van ons geduldig te onderwerpen; we maken het juk des te pijnlijker door onze nutteloze pogingen om het af te schudden. Maar de geestelijke gelovige, het onderworpen hart en de nederige geest zullen zeggen, en dat zonder enige aarzeling: Laat me alleen genieten van de sympathie van het hart van Jezus in mijn beproeving, meer vraag ik niet. Ik wil niet dat zelfs de macht van Zijn hand mij berooft van één druppel troost door middel van de tere liefde en het diepe medeleven van Zijn hart. Ik weet zeker dat Hij mij kan verlossen. Ik weet dat Hij in een oogwenk de ketenen kan verbreken, de gevangensmuren kan egaliseren, de ziekte kan bestraffen, de geliefde kan oprichten die voor me ligt in de koude greep van de dood, de zware last kan wegnemen, de moeilijkheid kan overwinnen, en in de nood kan voorzien.

CHRISTUS, DE RECHTVAARDIGE

EEN OVERDENKING OVER PSALM 1

Hugo Bouter

Twee wegen

Dit opschrift staat erboven. Je zou misschien ook kunnen zeggen: twee bronnen, waaruit mensen putten. In de Psalmen vinden we allerlei onderwijs, ook praktisch onderwijs voor onszelf als gelovigen, hoewel het nog de oude bedeling is. Maar als hier sprake is van een rechtvaardige en een goddeloze, dan worden er twee soorten mensen tegenover elkaar gesteld en kunnen we in die rechtvaardigen toch ook een beeld zien van onszelf als nieuwtestamentische gelovigen, omdat we weten dat we door genade en door het geloof gerechtvaardigd zijn. Wij zijn rechtvaardig verklaard op grond van het volbrachte werk van de Heere Jezus, Die gestorven is voor onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardiging (Rom. 4:25).

Maar ook in het Oude Testament kende men natuurlijk wel het beginsel van de rechtvaardiging door het geloof. Dat zien we al bij de aartsvader Abraham. We hebben daar onlangs nog aan gedacht, en we zien het ook bij David, die in Psalm 32 spreekt over het geluk van de mens van wie de overtreding vergeven en de zonde bedekt is: 'Welzalig de mens wie de HEERE de ongerechtigheid niet toerekent' (Ps. 32:1-2). Rechtvaardiging is kwietschelding van schuld, maar het is ook vrijspraak. We mogen vrij uitgaan op grond van het volbrachte werk van de Heere Jezus, omdat God ons onze ongerechtigheden niet toerekent. Iemand anders is in onze plaats gaan staan en heeft voor ons voldaan. We kunnen dus ook aan onszelf denken als gerechtvaardigde mensen, als we de Psalmen lezen.

De Rechtvaardige

Het is nog mooier om aan de Heere Jezus Zelf te denken, de Rechtvaardige met een hoofdletter. Hij is de Heilige, de Rechtvaardige. De apostel Johannes zegt dat wij een Voorspraak hebben bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige. En Hij is ook het Zoenoffer voor onze zonden (1 Joh. 2:1-2). Het is op zichzelf dus een studie waard om de psalmen te lezen met het oog op de Heere Jezus. Waar in de psalmen kan ik iets leren over Hem, de ware Rechtvaardige? De psalmen die speciaal over Hem spreken, worden ook wel Messiaanse psalmen genoemd, dus liederen die speciaal spreken over de Messias. En dan hoeven we niet ver te gaan in dit boek, want Psalm 1 en 2 spreken heel duidelijk over de Heere Jezus. Psalm 2 misschien nog meer dan Psalm 1, omdat daar sprake is van de gezalfde Koning, Die door God is aangesteld over Sion en zal regeren in recht en gerechtigheid. Zijn heerschappij zal zich uitstrekken tot de einden van de aarde: 'Ik heb Mijn Koning toch gezalfd over Sion, Mijn heilige berg'. 'Eis van Mij en Ik zal U de

heidenvolken als Uw eigendom geven, de einden der aarde als Uw bezit' (Ps. 2:6, 8).

We zien dus direct al in het begin van het boek dat de Geest van God, als Hij een beeld schetst van de Heere Jezus als de Gezalfde Koning, eigenlijk doorgaat tot in de verre toekomst en ons een beeld geeft van de heerlijke eindtijd, waarin de Heere Jezus hier op aarde zal regeren. In dat heerlijke Vrederijk zal de wet uitgaan uit Sion en alle koningen zullen zich onderwerpen aan de Heere en Zijn Gezalfde. We lezen in het boek Openbaring het volgende over dit moment in de geschiedenis, helemaal aan het einde na de oordelen: Nu is de behoudenis gekomen en de kracht en het koninkrijk van onze God en het gezag van Zijn Christus, Zijn Gezalfde (Openb. 11:15; 12:10).

Dat is de gezalfde Koning waarover we kunnen lezen in Psalm 2, Die door God is aangesteld: 'U bent Mijn Zoon, Ik heb U heden verwekt' (vs. 7). Maar ook in Psalm 1 kunnen we een beeld zien, niet alleen van onszelf, maar ook van de Heere Jezus Christus. We zien Hem dan als de volmaakte Mens, de Rechtvaardige Die hier op aarde Zijn weg is gegaan in afhankelijkheid van God en voortdurend werd geleid door de Heilige Geest. Van moment tot moment hield Zijn hemelse Vader Zijn oog op Hem gericht.

Wandelen, staan, zitten

'Welzalig de man die niet wandelt in de raad van de goddelozen, die niet staat op de weg van de zondaars, die niet zit op de zetel van de spotters' (Ps. 1:1). Eigenlijk gaat het hier om 'de rechtvaardige', dat blijkt uit de laatste verzen van de psalm, maar in het eerste vers is alleen sprake van de man die *niet* wandelt etc. De rechtvaardige wordt dus gesteld tegenover drie groepen van mensen, zou je kunnen zeggen: Welzalig de man die *niet* wandelt in de raad van de goddelozen, die *niet* staat op de weg van de zondaars, die *niet* zit op de zetel van de spotters.

Er zijn goddelozen – zondaren – spotters. En de rechtvaardige wordt tegenover deze drie soorten mensen gesteld. Daar zit een bepaalde opklimming in. Een *goddeloze* is iemand die zonder God leeft in de wereld, die God niet kent en van Hem gescheiden is. Een *zondaar* is iemand die niet alleen van God gescheiden is, maar daadwerkelijk ook zonden bedrijft, dingen doet die in strijd zijn met Gods gedachten. Het feit dat hij van God gescheiden is, komt tot uitdrukking in allerlei daden die hij verricht, die in strijd zijn met de wil van God. En dan de derde groep van de spotters, dat gaat nog weer een stap verder. Een *spotter* is iemand die niet alleen geen rekening met God wil houden, maar die de dingen van God en van het Woord van God, de dingen van de eeuwigheid, ook belachelijk maakt en daarmee de spot drijft.

De spotters zien we ook in het Nieuwe Testament. De spotters zijn degenen die met name optreden in de laatste dagen. We kunnen dit lezen in de tweede brief van Petrus, dat de apostel hiervoor waarschuwt. In 2 Petrus 3:3 lezen we: 'Weet dit eerst, dat er in het laatst van de dagen spotters met spotternij zullen komen, die naar hun eigen begeerten wandelen en zeggen: Waar is de belofte van Zijn komst?' Er is dus een bepaalde voortgang, een bepaalde progressie in deze drie soorten mensen: het zijn goddelozen, zondaars en spotters. Spotters – dat is zoals gezegd een kenmerk van de tijd waarin wij leven –, dat zijn de mensen geen rekening meer met God willen houden, maar die ook de spot drijven

met de dingen van God en van het Woord van God, met alles wat heilig is en goed. Het is regelrechte opstand tegen God.

Ook in de activiteit die beschreven wordt van deze mensen, zit een bepaalde volgorde. Er is sprake van de *raad* van de goddelozen, van de *weg* van de zondaars en van de *zetel* van de spotters. Misschien zou je kunnen zeggen: het begint met je gedachteleven, met de dingen waar je mee bezig bent en die je beraadslaagt in je hart, de dingen waarover je nadenkt. Daarmee begint alles in ons leven, want vanuit het hart zijn de uitgangen van het leven. De eerste activiteit is wandelen. En dan is er in de tweede plaats sprake van een *weg*, de weg waarop de zondaars staan. Er zijn dus meerdere dingen die hier genoemd worden. Wandelen, staan, zitten, en dan is er eigenlijk geen hoop meer. Want dan zit je in die kring van de spotters en voel je je daar thuis. Dat is eigenlijk het einde van de verkeerde weg.

Welzalig

Waar wandelen wij, op welke weg staan wij, in welk gezelschap van mensen zitten wij? Allemaal vragen die wij onszelf kunnen en moeten stellen. En dan is het zo fijn om hier te lezen in het eerste vers: Welzalig, of welgelukkig, de man die *niet* wandelt! De eerste Psalm begint dus met een zaligspreking. Dat betekent: Je bent gelukkig, als je jezelf onderscheidt van dit soort mensen, van die goddelozen, van die zondaars en van die spotters. Als je niet wandelt in hun raad, als je niet staat op hun weg, als je niet zit in hun gezelschap. Dan ben je gelukkig! Want dan is er een duidelijk onderscheid tussen onszelf als gelovigen, en de wereld die helaas de ondergang tegemoet gaat.

Dat is belangrijk, dat God ons gelukkig noemt, dat Hij ons zalig prijst. God ziet dat, Hij ziet wat er in ons hart is, wat wij denken, wat wij beraadslagen. Hij ziet ook op welke weg wij staan. Hij ziet waar wij zitten. En hoe onderscheidt zich dan de rechtvaardige van al die andere mensen, zouden we kunnen vragen. Dat is eigenlijk waarover we gezongen hebben en waarover we lezen in deze Psalm: 'Welzalig de man die zijn vreugde vindt in de wet van de Heere en Zijn wet dag en nacht overdenkt' (vs. 2). Een gelovige heeft dus heel iets anders omhanden dan de goddelozen, de zondaars en de spotters.

En we zouden heel concreet kunnen denken aan wat er gaande is in de wereld en waarmee de mensen in de wereld zich bezighouden. Met dingen waar de harten vol van zijn, waar de gedachten van de mensen op gericht zijn. En dan zou je concreet kunnen zeggen: Waar is je hart op gericht? Ben je bezig met die wedstrijden, of heb je iets anders omhanden. Heb je het Woord van God in handen? 'Maar die zijn vreugde vindt in de wet van de Heere en Zijn wet dag en nacht overdenkt'. Houden we ons daarmee bezig. Is het Woord van God de schat waarvan we genieten?

Geplant aan waterbeken

God ziet waarmee wij bezig zijn. Hij weet alles van ons. Hij prijst ons gelukkig, als we zitten bij die bron van levend water, als we in Gods Woord onze vreugde vinden. Als we daarover nadenken, en dat Woord overpeinzen bij dag en bij nacht. Dat geeft eigenlijk weer wat je in de voorschriften van Leviticus 11 leest over de reine dieren, die moesten herkauwen. Het voedsel moest weer opnieuw als het ware

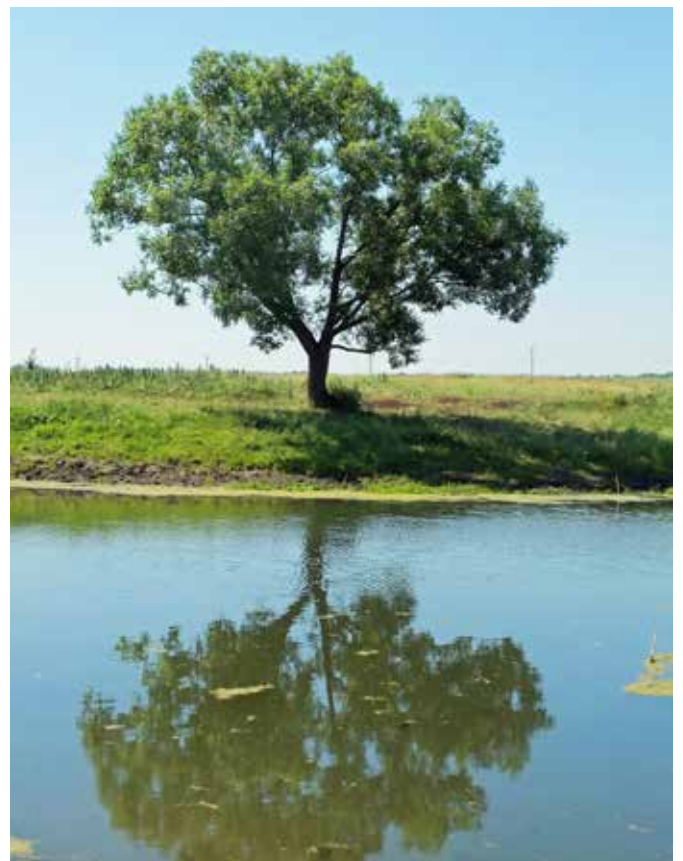
door hen heengaan. En dat is ook zo met de gelovigen, dat het voedsel van het Woord van God weer opnieuw door je moet heengaan. Je moet erover nadenken. Dat kun je niet één keer tot je nemen, maar dat moet je verwerken in je hart, in je binnenste. Het 'herkauwen' noemt God een kenmerk van een rein dier.

En zo is ook dat andere kenmerk nodig, dat genoemd wordt in Leviticus 11 over de gespleten hoeven: dat gaf een stabiele wandel, een vaste tred. Welnu, de wandel van een gelovige komt hier in Psalm 1 ook aan de orde. Hij moet niet wandelen in de raad van de goddelozen en niet staan op de weg van de zondaars. Hij moet een wandel hebben die in overeenstemming met Gods gedachten is, die Hij als rein kan betitelen.

Want hij is als een boom, geplant aan waterbeken. Het is duidelijk dat het Woord van God, de wet van de Heere, zoals het hier genoemd wordt, vergeleken wordt met die waterbeken, die levendmakende, verfrissende stromen. En de rechtvaardige is als een boom die staat bij die stromen, die daar is geplant. Hij neemt het levende water tot zich en wordt gevoed door Gods Woord. We zingen hierover in een lied (GL 210):

*Zalig is hij die bij die stromen,
staand als een boom door U geplant,
tot frisse groei en bloei mag komen,
bij deze bron die nooit verzandt.*

Als we dus in Gods Woord ons welgevallen vinden, denken we erover na bij dag en bij nacht. En misschien heeft u dat ook wel eens dat u over een bepaald Bijbelgedeelte nadenkt, en dan naar bed gaat en de volgende dag opstaat en dan denkt: Zo zit dat eigenlijk, dat is de bedoeling van die tekst of van dat gedeelte. Dat is het positieve van het bij dag en bij nacht nadenken over het Woord van God. Dan lezen we in Psalm 16:7 dat we zelfs bij nacht onderwezen worden: '(...) zelfs 's nachts onderwijzen mij mijn nieren'.

Dit wordt daar speciaal gezegd van de Heere Jezus, want dit is ook een Messiaanse psalm. Maar het geldt ook voor ons dat zelfs bij nacht God ons onderwijst, als je nagedacht hebt over Zijn Woord. Als je dat tot je genomen hebt en Zijn wet dag en nacht overdenkt. 'Hij zal zijn als een boom, geplant aan waterbeken, die zijn vrucht geeft op zijn tijd'. Het gaat hier om een vruchtboom. De rechtvaardige, de ware gelovige, is dus een boom die gevoed wordt door het levende water van het Woord van God en die groeit en vrucht gaat dragen. Ook het gras wat uitspruit uit het veld wordt wel vergeleken met de mens, maar daar gaat het om het aspect van de vergankelijkheid van de mens. Gelijk het gras is ons kortstondig leven, zegt een berijmde psalm.

Vrucht op zijn tijd

Maar die boom, daar heb je meer aan. Dat maakt indruk, dat geeft vastigheid. Die boom kan vrucht dragen, en dat is ook een prachtig kenmerk van het leven van een gelovige, die zich voedt met het levende water. Zo iemand wordt geleid door de Heilige Geest en brengt vruchten van waarde voort. Bij de vrucht kunnen we denken aan de negenvoudige vrucht van de Heilige Geest, waarover we in Galaten 5 lezen. Vrucht op Gods tijd! U kent allemaal wel die gelijkenis in het Nieuwe Testament van de eigenaar van een wijngaard, die kwam om vrucht te zoeken. Maar er was geen vrucht aan de boom te vinden (Luk. 13:6-9).

En hoe is dat bij ons? Is er vrucht in ons leven, in ons hart? Vrucht op zijn tijd, zoals hier staat. Als God ons leven bekijkt, als Hij in ons leven komt en met ons bezig is, kan Hij dan vrucht vinden in ons leven? Er is hier ook sprake van loof, van bladeren. Dat valt niet af. Dat is ook belangrijk, want het spreekt van de groene bladerdos van een boom. Dat is wat er naar buiten toe van een gelovige te zien is, dat is de belijdenis van een gelovige. Is die groen, is dit loof niet verwelkt in ons leven? Als we ons voeden met de waterbeken van Gods Woord, als we daarvan genoeg tot ons nemen, dan zal ook ons bladerdak groen zijn en niet verwelken.

We lezen over diezelfde dingen eigenlijk in het boek Jeremia. In Jeremia 17 wordt eerst een vloek uitgesproken over 'de man die vertrouwt op een mens, die een schepsel tot zijn arm stelt', terwijl zijn hart van de Heere afwijkt. Hij zal zijn als een kale struik in de vlakke, die het niet ziet wanneer het goede komt. Hij verblijft op de droogste plekken in de woestijn, in zilt en onbewoond land. En dan de tegenstelling: 'Gezegend is de man die op de Heere vertrouwt, wiens vertrouwen de Heere is' (vs. 7). 'Hij zal zijn als een boom, die bij water geplant is, en die zijn wortels laat uitlopen bij een waterloop. Hij merkt het niet als er hitte komt, zijn blad blijft groen. Een jaar van droogte deert hem niet, en hij houdt niet op vrucht te dragen'. Het is dezelfde beeldspraak.

Als je dus maar bij het water staat en je wortels ver genoeg uitgeslagen hebt in de grond, stevig geworteld bent, zodat de wortels kunnen drinken van het water in de beek, dan blijven ook de bladeren groen en dan zullen we niet nalaten vrucht te dragen. Vrucht, dat is de vrucht van de Geest. En het loof, de bladeren, dat spreekt van ons getuigenis, onze belijdenis naar buiten toe. Er is dan vrucht op Zijn tijd, vrucht voor God, en ook een goed getuigenis in onze omgeving. '(...) waarvan het blad niet afvalt'.

Al wat hij onderneemt, gelukt. Dat is de zegen van de Heere.

Ik weet niet of wij dat altijd kunnen zeggen. Ik denk dat er veel dingen zijn in ons leven, die we ondernemen maar die niet gelukken. Maar als we werkelijk in afhankelijkheid van de Heere handelen, als we ons voeden met het levende water en ons laten leiden door het Woord van God en de Geest van God, dan zal het zo zijn dat wat we ondernemen in afhankelijkheid van de Heere, ook zal gelukken in Zijn kracht. Die boom blijft staan.

Maar die goddeloze, daar blijft eigenlijk niets van over. Dat is een enorme tegenstelling in deze Psalm. 'Maar zo zijn de goddelozen niet: die zijn juist als het kaf, dat de wind wegblaast. Daarom blijven de goddelozen niet staan in het gericht', als God komt met Zijn oordelen. En God zal komen met Zijn oordelen ook over deze wereld, en dan zullen de goddelozen zijn als het kaf dat weggeblazen wordt.

De boom, die geeft vastigheid, die staat vast in de grond, die heeft zijn wortels diep uitgeslagen tot aan de waterstromen. Die boom blijft staan, ook als er een storm komt. Ook als er hitte komt, de hitte van de beproeving. Dan draagt hij nog vrucht voor God. Maar de goddelozen zijn als het kaf, dat de wind wegblaast. Als God komt met geweldige stormen, Zijn oordelen in de eindtijd, dan blijft er niets over van de goddelozen; dat is ernstig. Maar de rechtvaardigen vormen het koren, dat de Heere in Zijn schuur zal verzamelen. De goddelozen houden geen stand in het gericht. Er komt een eeuwigheid, er komt een oordeel. Er blijven geen zondaars staan in de gemeenschap van de rechtvaardigen, want de Heere kent de weg van de rechtvaardigen.

Dit laatste staat dus tegenover de weg van de zondaars in vers 1. 'Maar de weg van de goddelozen zal vergaan', zegt vers 6b, er blijft niets van over. Want de Heere kent de weg van de rechtvaardigen (vs. 6a). Is dat geen geweldige bemoediging voor ons. Is dat geen troost voor ons dat de Heere ons kent en dat Hij ook onze weg kent? En dat Hij aandacht voor ons heeft? Dat begint al met de zaligspreking van vers 1. 'Welzalig', zegt God, als je niet wandelt in de raad van de goddelozen, als je niet staat op de weg van de zondaars, als je niet zit in de kring van de spotters. Maar als je Mij toebehoort, dan ben je gelukkig. De Heere kent de weg van de rechtvaardigen. Hij kent ons en Hij kent de weg die we gaan. Hij zal ons ook belonen voor alles wat we voor Hem doen in dit leven. Maar de weg van de goddelozen vergaat.

De twee wegen, de twee bronnen. Die goddeloze heeft ook zijn bronnen, waaraan hij zich laaft. Hij houdt zich ook met van alles en nog wat bezig. Maar het heeft geen waarde voor de eeuwigheid, er blijft niets van over: de weg van de goddelozen vergaat (vs. 6). Twee wegen, maar welke weg gaan wij? Horen we bij die rechtvaardigen, die door het geloof gerechtvaardigd zijn, die zijn vrijgesproken van hun schuld. Wanneer we bij de rechtvaardigen horen, dan is het logisch dat we ook als rechtvaardigen leven en wandelen en onze weg met God gaan.

We vinden dat zo mooi in de Romeinenbrief, die heel uitvoerig spreekt over de rechtvaardiging door het geloof. De eerste acht hoofdstukken zijn wel bekend, daarna krijg je het probleem van Israël, het oude volk van God (Rom. 9-11). Maar dan zijn er nog vier hoofdstukken, Romeinen 12 tot 16, die erover gaan hoe iemand die gerechtvaardigd is, een ware gelovige, ook echt rechtvaardig kan leven en wandelen in deze wereld. De Heere kent de weg van de rechtvaardigen. In die hoofdstukken zien we dus hoe we

daadwerkelijk als rechtvaardigen kunnen wandelen in deze tijd. Wat daarvoor de voorwaarden zijn, en wat de kenmerken zijn van zo'n wandel.

En als we aan de Heere Jezus Zelf denken bij die boom die geplant is aan waterstromen, die zijn vrucht geeft op zijn tijd, dan zien we de dingen natuurlijk in hun volkomenheid. Bij Hem was dit allemaal aanwezig. Want de hemel kon zich boven Hem openen en God de Vader heeft van Hem getuigd: 'Deze is Mijn geliefde Zoon in Wie Ik welbehagen heb gevonden' (Matt. 3:17). Hier is de volmaakte Rechtvaardige, en van Hem, de Heere Jezus, geldt inderdaad: al wat Hij

onderneemt, zal goed gelukken. Want Hij is als een boom geplant aan waterbeken. Moge de Heere ons genade geven dat we bij die groep van mensen horen, die zich onderscheiden van al die anderen – de goddelozen, de zondaars, de spotters. Omdat we weten dat we hemelse hulpbronnen hebben, die God Zelf ons gegeven heeft in Zijn Woord en door de Geest. De Geest, waarvan we afhankelijk zijn om te wandelen tot eer van God en vrucht te dragen tot eer van Zijn Naam. Op Zijn tijd, als je mag verwachten dat er vruchten aanwezig zijn. De Heere verwacht dat ook bij ons te vinden. Moge God ons daartoe genade geven.

WOORDSTUDIE

DE KRACHT EN DE KOMST VAN ONZE HEER JEZUS CHRISTUS

Gerard Kramer

Een hendiadys

Wat wordt bedoeld met *de kracht en de komst van onze Heer Jezus Christus*? Petrus schrijft dit in 2 Petrus 1:16. We hebben hier te maken met een bijzondere stijlfiguur, namelijk een zogenaamde 'hendiadys'. Dat is een Grieks woord, dat letterlijk betekent een 'één-door-twee', oftewel: twee zelfstandige naamwoorden die door 'en' verbonden worden, waarbij het ene zelfstandige naamwoord iets zegt van het andere. Je zou kunnen zeggen: je moet het ene zelfstandige naamwoord lezen als een bijvoeglijk naamwoord bij het andere zelfstandig naamwoord.

De kracht en de komst

'De kracht en de komst' kan, zoals gezegd, als een hendiadys worden opgevat. Dan heeft het de betekenis 'krachtige komst' of 'komst in kracht', of zelfs 'komende kracht'. NBV '04/'21 vertalen 'de glorierijke komst', maar dan wordt 'kracht' weggelaten en 'glorie' toegevoegd; deze beide elementen vinden we echter wel in Mattheüs 24:30 ('met kracht en grote heerlijkheid'). We gaan nu in op de beide woorden afzonderlijk.

Kracht

Het hier in 2 Petrus 1:16 gebruikte woord voor 'kracht' is Gr. *dunamis*. Het is de goddelijke kracht uit 1:1, die straks op een bijzondere manier zal worden gemanifesteerd.

Komst

'Komst': het woord 'komst' (Gr. *parousia*) kan ook 'aanwezigheid', 'tegenwoordigheid' betekenen (zoals bijv. in Filippenzen 1:26; 2:12). De gedachte is dan dat iemands aanwezigheid zijn daaraan voorafgaande *komst* impliceert.

De wijze waarop over de komst van de Heer wordt gesproken, is afhankelijk van de groep mensen *voor wie Hij komt*. De komst of aanwezigheid van de Heer houdt in principe het tentoonspreiden van Zijn heerlijkheid, oftewel Zijn 'openbaring' of 'verschijning' in. Als dit laatste niet het geval is – zoals bij de opname van de gemeente –, dan moet dit uit de samenhang blijken.

Van Zijn komst in genade voor de Zijnen, met als doel de gelovigen op te nemen in heerlijkheid, is sprake in Johannes 14:3; 1 Korinthiërs 15:23; 1 Thessalonicenzen 4:15; 5:23; Jakobus 5:7-8; 1 Johannes 2:28.

In 2 Thessalonicenzen 2:1 is sprake van de 'komst van onze Heer Jezus Christus en onze bijeen-vergadering tot Hem'. Deze beide begrippen worden daar als één geheel gezien, hetgeen blijkt uit het feit dat beide één gezamenlijk lidwoord hebben, geplaatst vóór het woord 'komst'; het verbindende 'en' (Gr. *kai*) dient hier explicatief te worden opgevat, oftewel 'uitlegend'. De komst van de Heer heeft daar dus tot doel het bijeen vergaderen van de gelovigen tot Hem.

In Mattheüs 24:3, 27, 37, 39 is sprake van de 'komst van de Zoon des mensen' en de begeleidende zichtbare verschijnselen, en dus van Zijn verschijning in heerlijkheid. 'Zoon des mensen' is de titel die de Heer niet draagt in verbinding met de gemeente, maar met het oog op Zijn aardse rechten en in verbinding met Israël. In die hoedanigheid is Hem ook het oordeel gegeven (Joh. 5:27; vgl. Hand. 17:31). Uitdrukkingen als 'de verschijning van Zijn komst' (2 Thess. 2:8), en 'de komst van onze Heer Jezus met al Zijn heiligen' (1 Thess. 3:13) spreken evenmin slechts over de aanwezigheid van de Heer, maar vooral over Zijn verschijning in heerlijkheid. Vergelijk ook hier in 2 Petrus 1:16 ('de kracht en de komst', dus in heerlijkheid); 3:4; zie 3:12 'de komst van de dag van God', oftewel de eeuwigheid; zie 3:18.

HET BOEK PREDIKER

DEEL 12 - EEN EN AL VLUCHTIGHEID

Ger de Koning

Pred. 5:9-16 | Geld is vluchtig en veroorzaakt problemen

Als iemand met zijn hart aan zijn geld hangt, is zijn gelddorst niet te lessen (vers 9). Voor zo iemand is het geld zijn afgod, de mammon (Matt. 6:24). Geld is een goede slaaf, maar een slechte meester. Wie het geld als zijn meester heeft, wordt opgejaagd door zijn drang naar altijd meer. Zijn geldzucht beheerst en verderft hem (1 Tim. 6:9). Hetzelfde geldt voor het liefhebben van overvloed. Wie met zijn hart aan overvloed hangt, wil altijd meer aan inkomsten binnenkrijgen. Hij wil een steeds groter banksaldo, steeds meer vastgoed, een steeds grotere oogst door meer landerijen.

Salomo wijst op het vluchtige van geld en inkomsten. Hij gaat de vluchtigheid, de leegheid van geld en inkomsten in de volgende verzen verklaren. De Heer Jezus tilt dit onderwerp naar een hoger niveau als Hij tegen een man die een erfenis aan zijn neus voorbij ziet gaan, zegt: *'Let op en waak voor alle hebzucht; want ook al heeft iemand overvloed, zijn leven behoort niet tot zijn bezittingen'* (Luk. 12:15).

Wie veel goederen heeft, heeft veel vrienden (vers 10), of zoals Salomo al in *Spreuken* zegt: *'De vrienden van een rijke zijn talrijk'* (Spr. 14:20). Hoe meer rijkdom, hoe meer profiteurs. Ook de liefdadigheidsinstellingen weten je te vinden en doen telkens een beroep op je bezit. Je krijgt veel gezeur aan je hoofd.

Ook moet je het beheer van je goederen aan anderen overlaten. Je kunt het niet allemaal zelf beheren. Maar heb je wel goed door dat zij aan wie je je bezit hebt toevertrouwd, je wel eens kunnen plukken? Zij beheren jouw bezit op een manier dat je er zelf niet meer aan kunt komen en zij er beter van worden. Je kijkt ernaar, maar je bent het feitelijke genot ervan kwijt. Het enige voordeel dat je er nog van hebt, is de gedachte dat het jouw bezit is.

Geld maakt duidelijk dat geld niet bevredigt. Het trekt mensen aan die willen meeliften op je rijkdom en willen parasiteren, waardoor de rust in je leven behoorlijk wordt verstoord. Armoede mag dan wel eens problemen veroorzaken, als je maar niet denkt dat liefde tot het geld een goed alternatief voor die problemen is.

Kijk maar eens naar *'de arbeider'*, de harde werker met een eenvoudig beroep, een laag inkomen en geen bezit (vers 11). Die man heeft al die sores niet. Wie zonder bezit is, is zonder zorgen, in elk geval zit hij niet in over bezit en

daardoor ook niet over mensen die hem de kop gek zeuren om een graantje van zijn overvloed mee te pikken. Hij zit er niet over in of hij weinig of veel te eten heeft, want hij heeft steeds genoeg. Aan het einde van een dag hard werken valt hij in slaap. En zijn *'slaap ... is zoet'*. Hij heeft geen last van nachtmerries; er is ook niets waarover hij ligt te piekeren en te woelen.

Dat is wel wat anders dan de uitwerking die *'de overvloed'*, of de menigte aan goederen op een rijke heeft. Een rijke heeft veel te eten en doet dat dan ook. Hij propt zich zo vol, dat hij er misselijk van wordt en niet kan slapen. Overdaad schaadt. Een andere gedachte is dat hij erover inziet hoe hij zijn overvloed kan vasthouden en vermeerderen. Hij is in de greep ervan (vers 10) en piekert erover, met als gevolg dat het *'hem uit de slaap'* houdt. Hoe meer rijkdom, hoe minder nachtrust. Veel zorgen, weinig slaap. Het grote bed met de beste matras geeft hem niet de *'zoete slaap'* waarin de arbeider op de strobaal verzonken ligt.

Je hebt geen geld nodig om gelukkig te zijn. Kijk maar naar de arbeider. Hij eet zijn brood in het zweet van zijn gezicht. Hard werken zorgt ook nog eens voor een goede spijsvertering. Wie alleen maar diners organiseert om grote opdrachten binnen te halen, wordt steeds dikker en steeds onrustiger. De fitnessclubs zien zulke mensen graag komen. Een van de redenen van het bestaan van die clubs is dat mensen te dik worden door te veel en verkeerd eten. Het is een voorbeeld van symptoombestrijding. De leefwijze wordt niet veranderd, maar de gevolgen van de verkeerde leefwijze worden bestreden. Het is dweilen met de kraan open.

Het volgende verhaal kan wel als illustratie dienen:

Een rijke industrieel trof een eenvoudige visser. De rijke man stoorde zich eraan dat de visser op een zonnige middag in zijn boot achterover leunde, terwijl zijn voeten overboord bungelden. *'Waarom ben je niet aan het vissen?'* vroeg hij. *'Omdat ik voor vandaag genoeg vis heb gevangen'*, antwoordde de visser.

'Waarom ga je niet meer vis vangen?' vroeg de rijke man. *'Wat zou ik er mee moeten doen?'* *'Je zou meer geld kunnen verdienen'*, zei de rijke man, die ongeduldiger werd, *'en een betere boot kunnen kopen, zodat je dieper kunt gaan vissen en zo meer vis kunt vangen. Je kunt nylon netten kopen en nog meer vis vangen en nog meer geld verdienen. Dan kun je meer boten kopen en anderen inhuren om te helpen vissen. Je zou dan al snel een vloot boten hebben en je zou net zo rijk zijn als ik!'*

'En wat zou ik dan moeten doen?' *'Je zou kunnen gaan zitten en van het leven genieten'*, zei de industrieel. *'Wat denk je*

dan dat ik nu aan het doen ben?’ antwoordde de visser en keek uit over de zee.

Er zijn meer nadelen aan rijkdom verbonden dan alleen slapeloosheid door overdaad of zorgen. Een ervan is dat het bewaren van de rijkdom voor de bezitters *‘tot hun [eigen] kwaad’* is (vers 12). De Prediker noemt dit *‘een ziekmakend kwaad’*. Het is een kwaad waar je ziek van wordt als je het ziet, en tevens een kwaad dat over de bezitter komt. Je wordt ziek van de ziekte die rijkdom veroorzaakt.

De bezitter van rijkdom wordt ziek als hij te veel van zijn rijkdom opvreet en daardoor maagpijn krijgt met als gevolg dat hij niet kan slapen (vers 10). Maar het kan ook andersom zijn, dat de rijkdom hem opvreet. Hij wordt ziek bij de gedachte dat hij zijn rijkdom zomaar kwijt kan zijn, bijvoorbeeld door diefstal, een verkeerde speculatie of een ondoordachte investering. Hij beschermt zijn rijkdom angstvallig, terwijl hij beseft dat hij geen absolute garantie heeft dat zijn veiligheidssloten, alarmsystemen, camera’s en ingehuurde veiligheidsmensen diefstal uitsluiten.

Paulus spreekt dezelfde waarschuwing uit en verdiept die, omdat hij rijkdom verbindt met het geloof: *‘Maar wie rijk willen worden, vallen in verzoeking en in een strik en in vele onverstandige en schadelijke begeerten, die de mensen doen wegzinken in verderf en ondergang. Want de geldzucht is een wortel van alle kwaad. Door daarnaar te streven zijn sommigen van het geloof afgedwaald en hebben zich met vele smarten doorboord’* (1 Tim. 6:9-10).

In de verzen 13-16 gaat het over gevallen waarin iemand rijk was, maar zijn rijkdom is kwijtgeraakt. Dat is gebeurd *‘door boosaardige praktijken’* (vers 13), hetzij van anderen tegenover hem of door hemzelf. Anderen kunnen hem bestelen. Hij kan ook proberen anderen op te lichten om zichzelf te verrijken en daarbij helemaal het schip ingaan, bijvoorbeeld door diefstal of zwendelarij of een plotselinge verandering van omstandigheden. Zo kan rijkdom ineens vleugels krijgen en foetsie zijn. Je hebt het nakijken en kunt er niets aan doen of er ook maar iets van terughalen.

Dit vers bergt een boel frustratie in zich. Het gaat over een man die in één klap alles kwijt is waarvoor hij lang en hard heeft gewerkt. Hij en zijn gezin zijn berooid. Een extra frustratie is dat hij zijn zoon niets kan nalaten. Gedurende zijn leven heeft zijn rijkdom hem geen goed gedaan. Hij heeft er niet van kunnen genieten, hij is alles kwijt, en de zoon die hij heeft verwekt kan hij ook niets geven. Het levert hem een driedubbele frustratie op.

Dit kwaad zal en kan ons niet overkomen met betrekking tot de schatten die we in de hemel hebben verzameld. Boosaardige praktijken kunnen ons die niet ontroven. Er is geen dief die daar kan komen (Matt. 6:19-20). Daarom is het goed om in de hemelse dingen te investeren.

Los van verlies van rijkdom en gezondheid en het oplopen van ziekte en frustratie kun je aan het einde van de rit nog eens niets meenemen ook. Wat een dwaasheid is het dan ook om je voor rijkdom in te spannen, het na te jagen en te proberen er zoveel mogelijk van op te potten. Ieder mens verlaat de wereld zoals hij erin kwam: naakt (vers 14). Al zou hij zijn doodskist van goud laten maken en zijn handen met geld laten vullen als hij in de kist ligt, hij heeft er niets aan. Hij ligt dood en stijf in zijn kist en er is niets meer *‘wat hij met zijn hand kan dragen’*.

Dit besef moet het jagen van een mens naar rijkdom een halt toeroepen. Wat een mens bij zijn geboorte in zijn hand had, is het kapitaal dat hij in de wereld bracht: niets. Op dezelfde manier verlaat hij de wereld weer (Job 1:21; Ps. 49:17-18; 1 Tim. 6:7). Het is zoals het gezegde luidt: het doodshemd heeft geen zakken. We kunnen niets meenemen naar de hemel. We kunnen wel onze schatten vooruitsturen door zoveel mogelijk weg te geven voor wat Gods werk op aarde bevordert.

Als de gedachte doordringt dat iemand *‘op geheel dezelfde wijze’* heengaat *‘als hij gekomen is’*, dus met niets in de hand, is dat *‘ook ... ziekmakend kwaad’* (vers 15). Hij moet knarsetandend accepteren dat dit de realiteit is, maar hij komt er niet toe ermee in te stemmen dat alle rijkdom die iemand onder de zon heeft uiteindelijk helemaal niets voorstelt. Hij moet zich bewust worden dat zich ervoor inspannen om rijk te worden, gelijk staat aan zwoegen voor de wind, die ook niet vastgehouden kan worden. Er is meer voor nodig om ermee in te stemmen dat het zo is, en dat is het inzicht dat alle toename van geld en goed tijdens het leven iemand niets oplevert voor de eeuwigheid.

Vers 16 versterkt de conclusie van vers 15 door te herinneren aan al de moeiten en ontberingen die de mens zich heeft getroost om zijn bezit te verwerven dat hij nu weer kwijt is. Het bezig zijn met zijn rijkdom – zowel met de groei als met het verlies ervan – heeft hem tot een droefgeestig, schimmig leven gebracht, *‘in duisternis’*, zonder enig uitzicht op vreugde. Hij kan in het volle daglicht zitten en toch in de duisternis zijn, omdat zijn hart duisternis is. Hij heeft niet in het volle licht kunnen genieten.

Lichamelijk is het hem ook niet goed gegaan. Zijn geest en hart zijn verscheurd geraakt over zijn rijkdom. Hij is ook over zijn toeren geweest over uitblijvende resultaten of verliezen op de beurs, over het soms geringe rendement van zijn geld. Wat een ergernis heeft hij gevoeld, toen hij zijn rijkdom zag verdampen.

Pred. 5:17-19 | Het goede genieten is een gave van God

Na de schets van de bitterheid van het leven is het voor de Prediker de juiste tijd om te herinneren aan de remedie (vers 17). In de voorgaande verzen is God niet genoemd. Hij wijst nu op een aspect van het leven dat niet vergeten mag worden, een aspect dat hij inleidt met de oproep *‘zie’*. Er is namelijk een ander leven, even uiterlijk, werkelijk en waarneembaar. De Prediker heeft *‘gezien’* dat het mogelijk is om te midden van de arbeid, niet bij de afwezigheid ervan, *‘te genieten’*. Dat is een voorziening van God in het korte leven. *‘Eten’* en *‘drinken’* zijn een uiting van gemeenschap, vreugde, voldoening (1 Kon. 4:20). Dit is het deel van de wijze.

Algemeen misbruik van rijkdom sluit een juist gebruik ervan niet uit. Als God het geeft, mogen we het genieten (vers 18). Zowel de middelen van eten en drinken als de mogelijkheid ervan te genieten komen als een gave van God. Genieten van eten en drinken als resultaat van hard werken, kan in het besef dat Hij in Zijn macht erover het aan een mens geeft die het mag doen in Zijn kracht. Dat het een gave van God is, houdt in dat de mens het niet in zijn eigen macht heeft om ervan te genieten. Dat is in het vorige gedeelte duidelijk aangetoond.

Wanneer God het geeft, mag je het beste ervan maken onder de zon en intens genieten van de dingen op aarde. Tegelijk is het zo, dat die dingen in zichzelf geen enkele betekenis hebben omdat ze zo vluchtig zijn als de wind. Ook is er geen enkel voordeel in aanwezig met betrekking tot de eeuwigheid. Er blijft niets van over wat je zou kunnen opsparen, om daarvan na je dood iets te kunnen nemen. Rijkdom geeft zorg en rusteloosheid en angst voor het verlies ervan. In dat licht gezien is het advies van de Prediker: Pot de rijkdom niet op, maar geniet ervan. Je weet niet hoelang je de beschikking erover hebt, omdat het vluchtig is. Je weet ook niet hoelang je ervan kunt genieten omdat je leven ineens afgelopen kan zijn.

Wie de gave van God te beurt valt om eten en drinken te genieten, maakt zich niet druk om zijn levensdagen (vers 19). De gedachte is niet dat het leven zo rustig zal zijn dat er niets gedenkwaardigs gebeurt, maar dat het leven zo bezet zal zijn met vreugde dat de ijdelheid van het leven welhaast vergeten wordt. Wie genoeg heeft, houdt zich niet bezig met de vraag of er wel voordeel in rijkdom zit. Het wordt niet helemaal vergeten, maar het voert niet de boventoon. De gedachte aan de korthed blijft aanwezig, maar het zal geen slapeloze nachten veroorzaken.

WIJSHEID GODS OM OP TE VOEDEN

LESSEN UIT MARKUS 9 EN 10 - DEEL 1

Peter Cuijpers

Het christelijk gezinsleven wordt in onze tijd heftig aangevallen. De duivel weet dat hij nog maar weinig tijd heeft en vuurt de ene na de andere brandende pijl af, en daarbij heeft hij het vooral gemunt op de kinderen. Als we zien waaraan onze kinderen en kleinkinderen worden blootgesteld, dan houden we ons hart vast. Hoe kunnen we ons daartegen wapenen? Door ons te richten naar het Woord van God!

‘Een van onze kleinkinderen, 5 jaar oud, die op een christelijke school zit, kwam kortgeleden thuis met het verhaal dat de Heere God de wereld had geschapen en dat het een beetje door een knal was. Dat had hij opgepikt uit een filmpje dat de juf had laten zien. Bij navraag door zijn moeder bij de juf bleek dat ze per ongeluk het verkeerde filmpje had laten zien. Het gif was echter wel binnengekomen. De moeder heeft het enig werkzame bestrijdingsmiddel, het Woord van God, gebruikt om dit gif onschadelijk te maken ‘

Het hierboven genoemde voorbeeld van de ‘oerknal’ is niets in verhouding met wat de kinderen in het basisonderwijs voorgeschoteld krijgen over gender en seksuele diversiteit. In Markus 9 en 10 is zeven keer sprake van de relatie tussen kinderen en ouders. Deze Schriftgedeelten zijn tot onze

lering opgeschreven, opdat wij in de weg van de volharding en vertroosting door Gods Woord de hoop niet opgeven, maar vasthouden (Rom. 15:4).

(1) Markus 9:2-13

De eerste keer is er sprake van de relatie tussen God, de Vader, en Zijn Zoon Jezus Christus. De liefdesrelatie tussen de Vader en de Zoon is het volmaakte voorbeeld hoe wij met onze kinderen zouden moeten omgaan. De verheerlijking op de berg is het toneel. Toen Petrus voorstelde om drie tenten te maken, één voor de Heere Jezus, één voor Mozes en één voor Elia, greep de Vader in en zei: ‘Deze is Mijn geliefde Zoon, hoort Hem’ (vs. 7). De Vader nam het op voor Zijn Zoon.

Vaders kunnen in de opvoeding van de kinderen doorslaan en hen tot toorn prikkelen (Ef. 6:4). Tucht en vermaning horen wel bij de christelijke opvoeding, maar nemen we het ook op voor onze kinderen? Spreken we wel eens onze waardering voor hen uit? Kinderen zijn op zoek naar liefde, geborgenheid en bevestiging. En als wij hun dit niet geven, dan gaan ze het buiten de deur zoeken. Laten we dan ook een voorbeeld nemen aan onze hemelse Vader. Spreek je liefde uit voor je kinderen, en laat af en toe weten dat je trots op hen bent.

Een andere les uit deze geschiedenis is dat we als vaders/ moeders wel eens moeten ingrijpen. Stappen we bijvoorbeeld naar de christelijke school, als we te horen krijgen dat er een film wordt getoond over de oerknal of de lentekriebels? Hét probleem in onze dagen is dat het merendeel van de christenen niet in de bres gaat staan maar zwijgt. Hoe God daarover denkt lezen we in Ezechiël 22:30. De Vader zweeg niet! Hij ging, met eerbied gesproken, in de bres staan en nam het voor Zijn Zoon op.

Wat een zegen als God niet genoodzaakt is om te laten zien wie wij zijn;
maar ons Christus kan tonen.